191.T.5 (74)

Die Betekenis van Van Riebeeckdag
(Stellenbosch, Saterdag, 6 April 1957)

I Inl. ~~Dit was 'n~~
~~305 jaar gelede op~~ Saterdagoggend,
6 April 1652, ~~het~~ toe Van R. met sy vlootjie
in Tafelbaai voor anker gelê het,
gereed om met die stigtingswerk
te begin. Dit is nou weer 'n
Saterdagoggend, 6 April. Maar ons ~~1957~~
~~staan nu~~ by
~~presies 305 jaar~~ die jaar 1957 — 305
jaar ná daardie historiese gebeure
van 1652.

6 April, tereg genoem Van Riebeeckdag
— wat is die betekenis van
hierdie dag vir ons?

II Dit voer ons terug na die verlede.
Van Riebeeck: as stigter en as mens.
Sy tyd: die Gulde Eeu — pol., ekon.,
kuns, geleerdheid, godsdiens,
letterkunde.
Laat ons sien: die stigting van
blanke S.-Afr. in die
glorie-uur van die Ned. Rep.

III Dit help ons om die hede in perspektief te plaas.
Gevaar van ons tyd: elkeen besig — ons
word eng — dink net aan die
dinge v.d. dag.
Ons sien enorme uitbreidings v.
mensl. gees. Ons staan ons
blind daarin. Ons aanvaar

die feite, die feit van die
matrie en die gees, en
ons verloor uit die oog
die proses.
Die groot dinge wat ons sien,
was nie sommer eensklaps
daar nie, hulle spreek
nie vanself nie. Hulle
is die resultaat van 'n
groot proses. Dit kom uit
die dae van die kleine dinge.
6 April 1652 was die dag van
~~Van R. se aankoms~~ ~~aan [illegible]~~
kleine dinge ~~Kaap was~~ : V. R. se vlootjie,
sy manskappe, sy taak.
En wat het daar nie alles
op gevolg nie! Dis alles
die resultaat van die groot
proses, die proses van
menslike durf en doen.
Die opening van Van
Riebeeckdag help ons om
die hede in perspektief
te sien en beter te verstaan.
My ou Stellenbosse leermeester;
wyle prof. Blommaert: Niemand
weet waar hy heengaan
nie, as hy nie ook weet
waar hy vandaan kom
nie.

IV Dit eis van ons rekenskap van ons toekomstaak.
Die taak wat die blanke op
hom geneem het, vanaf
daardie stigtingsdag, 305 jaar gelede.

Oervolke: Boesmans, Hottentotte, Bantoe.
Op ekon. gebied: ~~[illegible]~~ boerdery, handwerke, handel, nywerheid.
Op godsd. gebied: Christendom, sendingwese.
Op onderwys gebied: skole, univ^e^.
Op staatk. gebied: lokale en sentrale regering, bestuursregte v.d. burger, demokr. regte. Eindelik onafh. staat.
Merkwaardige feit van ons dae: ons onafh. kry sy volle beslag — Simonstad, ons vlag (Prinsevlag van V. R.)
Dit was ons taak in die verlede. Van R-dag eis v. ons rekenskap van ons toekomstaak.
Die kardinale vraag is: Gaan die blanke in die toekoms nog steeds die leiding neem en gaan hy die verantw. dra? Of het hy dit nie meer in hom nie? Gaan ander dit uit sy hande neem?
Van R-dag eis van ons 'n antwoord hierop. Laat ons ons verantw. besef, laat ons ons kanse gebruik.
Ons moet onthou: die proses gaan voort. Of hy in die toekoms sal gaan soos in die verlede, sal die tyd moet leer. Maar

laat ons vir ons arbeid en opgaaf van ons toekomstaak ~~wetenskap gee~~ ~~Laat ons dit V. R.-dag~~ ~~dat van ons~~ nie met selfbevredenheid en selfvoldaanheid doen nie, maar in die gees van arbeidsaamheid en toewyding. Laat ons dit doen in die gees v.d. Voortrekkerleier, Andries Pretorius, toe hy by sy sterwensboodskap aan sy kinders geskryf het: Hier het nog veel ~~ongedaan~~ ongedaan gebly, wat gedoen moes geword het. V. R.-dag eis dit van ons.

V Slot.

Van R.-dag voer ons terug na die verlede.
Van R.-dag help ons om die hede in perspektief te plaas.
Van R.-dag eis v. ons wetenskap v. ons toekomstaak.
Mag ons dit alles met oorgawe doen.
En mag ons die verantwoordelikhede van ons beroepinge ten volle aanvaar.
Dan kan ons voortmarsjeer, met onverskrokkenheid, met beslistheid, met Godsvertroue. Dan sal ons ons deel kan neem aan die groot-taak van S.-Afr. wat nog voorentoe lê.